

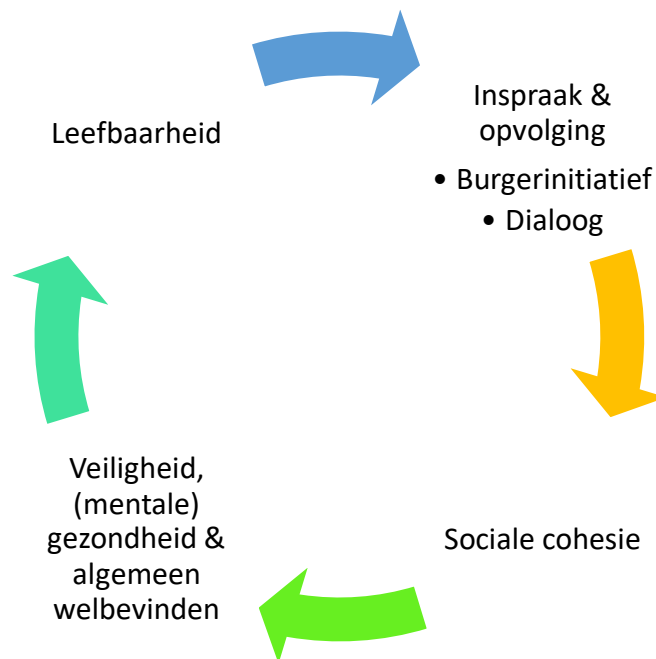
Leefbaarheid: een gesamenlijke verantwoordelijkheid!

Voorstel werkgroep 10: Thema leefbaarheid

G1000 Burgerberaad

Maart 2023

Het thema 'leefbaarheid' duikt op steeds meer plekken op, er wordt veel over geschreven en gesproken. Het is een ontzettend breed thema, maar in het algemeen kunnen we zeggen dat 'leefbaarheid' gaat over de mate waarin een gebied aantrekkelijk en geschikt is om te wonen of werken. Onderwerpen waarvan wij denken dat deze onze leefbaarheid beïnvloeden zijn onder andere gezondheid, veiligheid, sociale cohesie (mate van verbondenheid in de samenleving) en inspraak (zelf bepalen hoe je leeft/woont). Deze thema's staan niet los van elkaar: ze hebben invloed op elkaar en kunnen elkaar dus versterken.

Onze beslispunten focussen zich vooral op het thema gezondheid in relatie tot de leefomgeving, en op het hebben van inspraak op de eigenleefomgeving. Wij zijn geschrokken van het feit dat Zuid-Holland de meest ongezonde provincie van Nederland is. Als we het hebben over inspraak dan zou leefbaarheid een gedeelde verantwoordelijkheid moeten zijn van burger en overheid. Wij hebben dit burgerberaad ervaren als een verrijking voor het huidige politieke klimaat en willen blijven meepraten/meedenken. Met deze beslispunten willen we bereiken dat de leefbaarheid van alle burgers in de provincie Zuid-Holland wordt vergroot, en specifiek:

- **Voor** een gezonder Zuid-Holland!
- **Voor** een samenleving waar mensen weer onderling verbonden zijn met elkaar
- **Voor** het versterken van de relatie tussen burger en overheid

Veel burgers voelen zich op dit moment niet geroepen om zich 'te bemoeien' met de politiek omdat ze het gevoel hebben dat het 'toch geen zin heeft'. Ook willen veel burgers zelf de politiek niet in vanwege een drempel om zich aan te sluiten bij een politieke partij, bijvoorbeeld omdat men zich niet kan vinden in alle standpunten van een partij of omdat zij

niet per se ergens tegen willen zijn. Burgers willen daarentegen juist wel vanuit hun eigen burgerschap meepraten over beleid en plannen van de politiek omdat een groot deel van de burgers zich niet meer vertegenwoordigd voelt of ziet. Het vertrouwen van burgers in de overheid daalt. Sterker nog, een minderheid van de burgers heeft op dit moment vertrouwen in de Tweede Kamer (bron: CBS).

Ons inziens heeft dat onder andere te maken met het gebrek aan inspraak in het beleid van de overheid. Omdat er geen dialoog is, voelt men zich niet gezien en gehoord. In de politiek zijn er bewindslieden die vinden dat de burger al genoeg inspraak heeft door te stemmen. De overheid heeft afgelopen jaren door het maken van bepaalde keuzes het contact met de burger steeds meer verloren, het wegbezuinigen van buurthuizen is hier een voorbeeld van. De provincie Zuid-Holland heeft ons inziens een belangrijke taak dit contact op lokaal niveau opnieuw proberen te herstellen en versterken. Door in dialoog te blijven met de burgers van Zuid-Holland kan ook vertrouwen (deels) worden teruggewonnen.

Wat vinden wij dat er anders moet in Zuid-Holland?

Beslispunt 1: De Provincie dient meer middelen vrij te maken voor (wetenschappelijk) onderzoek in Zuid-Holland naar met name de effecten van licht, lucht- en geluidsoverlast op de gezondheid van mens, dier en natuur.

Vanuit de gastsprekers zijn er interessante bevindingen gedeeld met betrekking tot de invloed van licht, lucht- en geluidsoverlast op de gezondheid van de mens. Deze effecten gelden ook voor dier en natuur, wat indirect ook invloed heeft op de gezondheid van de mens. Echter is hier nog onvoldoende onderzoek naar gedaan op provinciaal niveau, wat zowel op korte- als langer termijn belangrijk is. Ook moet er meer onderzoek komen naar het effect van bouwen dichtbij snelwegen op de gezondheid van de mens, dier en natuur. Alsook naar het effect van meer volbouwen van gemeentegrond. Door meer onderzoek te stimuleren kan het beleid vanuit de Provincie zich baseren op de wetenschap. Het betrekken van deskundigheid in beleid vinden wij zeer gewenst. Hierdoor krijgt de Provincie ook meer zicht op (gebieden met) specifieke problemen en kan daarop worden gefocust, bijvoorbeeld het havengebied of geluidsoverlast in de nacht. Ook kan de Provincie hiermee initiatiefnemer zijn naar andere Provincies wanneer het probleem grotere gebieden bedraagt, bijvoorbeeld overlast door Schiphol, wat speelt in vier verschillende Provincies.

Beslispunt 2: De Provincie dient bewustwordings- en activerende campagne(s) te voeren voor leefbaarheidsproblematiek.

Meepraten begint bij bewustwording. Weten waarover we praten. Dit kan alleen als de Provincie zich open en transparant opstelt in de onderwerpen die spelen en de onderzoeken die worden uitgevoerd, bijvoorbeeld door het delen van onderzoeksresultaten en door het publiceren van onderzoeken in begrijpelijke taal. Maar ook door een bewustwordings- en/of activerende campagne waarbij de burger bewust wordt gemaakt van de effecten van licht, lucht en geluid op hun gezondheid als burger van de meest ongezonde provincie in Nederland. Tegenwoordig hebben burgers veel middelen tot hun beschikking om een eigen beeld/mening te vormen. Dit beeld wordt soms door een algoritme gestuurd naar wat je interessant vindt, denk bijvoorbeeld aan social media platforms Facebook en YouTube. Echter het beeld vanuit de Provincie ontbreekt of bereikt sommige doelgroepen niet. Specifiek jongeren worden door overheidsinstanties als een lastig te bereiken doelgroep gezien. Hierop moet geïnoveerd en geïnvesteerd worden. Daarin kan niet alleen worden vertrouwd en gebouwd op de huidige media/kanalen.

Wanneer de burger zich bewust is van de zaken en zorgen die spelen (bij de Provincie, omgevingsdiensten en betreffende gemeente), kunnen de burgers en de Provincie vervolgens samen werken aan een oplossing. Hierbij is het ook mogelijk simpele/laagdrempelige tips mee te geven over wat de burgers zelf kunnen doen. Zo wordt leefbaarheid een gedeelde verantwoordelijkheid!

Beslispunt 3: De Provincie dient burgerinitiatieven meer te faciliteren en ondersteunen door elke gemeente een financiële post te geven die enkel gebruikt mag worden voor het ondersteunen hiervan.

Voortbordurend op het mee willen praten/denken, vinden wij het belangrijk dat burgerinitiatieven meer ondersteund gaan worden door de Provincie. Wij stellen voor om financiële posten hiervoor te borgen die in elke gemeente hetzelfde zijn. Oftewel, dat hierop geprioriteerd gaat worden qua financiën. Zo krijgt iedereen dezelfde kansen en geeft de Provincie het signaal af ook echt samen te willen werken. Maar ook door inspraakmomenten die nu al beschikbaar zijn voor burgers richting de gemeente en de Provincie bekender te maken onder meer burgers. Dit dient twee doelen. Enerzijds het samen werken aan oplossingen aangaande problemen op het gebied van leefbaarheid. Anderzijds, zoals eerder genoemd, bevorderen burgerinitiatieven de sociale cohesie en (mentale) gezondheid/algemeen welbevinden welke positief effect hebben op (het gevoel van) de leefbaarheid. Door middel van evaluaties van de burgerinitiatieven wordt er zichtbaar wat er is gedaan met deze vormen van initiatieven, bijvoorbeeld door het delen van resultaten.

Beslispunt 4: De Provincie dient permanente en frequente burgerberaden te organiseren over kernthema's (leefbaarheid, wonen, verduurzaming, bereikbaarheid etc.) met een inspanningsverplichting naar burgers.

“Droom G1000: Onze droom is een samenleving waarin we samen bepalen wat we belangrijk vinden. Niet door één keer in de vier jaar naar de stembus te gaan, maar door regelmatig samen het gesprek aan te gaan, tot voorstellen te komen en samen een besluit te nemen. Zo

nemen we samen verantwoordelijkheid voor ons land, onze stad, dorp of wijk.” (bron: <https://g1000.nu/>). Wij sluiten ons als burgers aan bij deze droom en willen nog een stap verder gaan. Niet alleen door dit punt opnieuw onder de aandacht te brengen bij de Provincie, maar ook door voor te stellen het gesprek structureel onderdeel te laten zijn in de besluit- en beleidsvorming van de Provincie Zuid-Holland. Wanneer organisatie van burgerraden vanuit de Provincie een verplicht karakter krijgt (inspanningsverplichting) en dit een vast onderdeel wordt in de besluit- en beleidsvorming van de Provincie kan een cultuur doorbroken worden. Dit is van belang omdat sommige volksvertegenwoordigers hier nog steeds niet de meerwaarde van inzien. Inspraak van burgers bovenop het stemrecht is een innovatie van de democratie zoals wij die kennen, maar ontzettend nodig in deze tijd van geest en nieuwe generatie burgers. Soms moet (eerst) iets geforceerd worden om een bepaald doel te bereiken. Hierbij is van groot belang dat diversiteit hierin ook verplicht wordt (bv. door middel van quotums en roulatie; een goede representatie van verschillende leeftijdsgroepen, cultuur/ethniciteit, gender). Niet langer een vrijblijvend gesprek, maar echte inspraak. Inspraak en opvolging (wel terugzien in beleid of besluitvorming dat er ook iets is gedaan met de inspraak). Wij willen niet langer alleen maar stemmen, wij willen meepraten. Serieus genomen worden in onze mening, ons gevoel en onze inhoud en ervaringen. Wij willen ons gelijkwaardig voelen, uiteraard met respect voor de autoriteit van de overheid.

Ook hier komt terug dat de overheid moeite heeft bepaalde groepen van de samenleving te bereiken. Hierop dient dus geïnnoveerd te worden, om diverse doelgroepen in de samenleving te werven voor deelname aan deze burgerberaden. Het is belangrijk dat burgers weten dat zij hier terecht kunnen, op initiatief van de Provincie.

Door middel van evaluaties van de burgerberaden wordt er zichtbaar wat er is gedaan met deze vorm van inspraak.

Beslispunt 5: De Provincie dient het mogelijk te maken voor burgers om online mee te praten, te peilen en/of te stemmen over beleid in de vorm van een online burgerforum.

Wij willen het gevoel dat burgers gehoord worden versterken zodat gevoelens als wantrouwen en machteloosheid afnemen. Wij denken dat naast burgerberaden een frequente vorm van inspraak van belang is, die zeer laagdrempelig en bereikbaar is voor iedereen. Daarom stellen wij een online platform voor, bijvoorbeeld een website of (bij voorkeur (ook) een app, waarin je kan inloggen met de DigiD-code (net zoals bij ‘mijnoverheid’). Op deze website of in deze app kan worden gereageerd op thematiek, stellingen en kunnen polls of stemmingen gehouden worden. Bijvoorbeeld op het thema leefbaarheid, wat een gedeelte verantwoordelijk moet zijn. Anonimiteit en privacy moeten, ondanks de DigiD-code, goed gewaarborgd worden. De overheid mag dit gebruiken, maar niet misbruiken. Op deze manier ziet de Provincie wat er speelt onder de burgers en kan dit worden gewogen en mee worden genomen in beleid en besluitvorming. Dit werkt twee kanten op.

- Vanuit de burger naar de overheid: door samen aan oplossingen te werken (zie **beslispunt 2**) of door het inbrengen van ideeën waarop gestemd kan worden bv. om budget voor te krijgen (zie **beslispunt 3**).
- Vanuit de overheid naar de burger door actief thema’s of stellingen te bespreken (bv. door een peiling of stemming).